

NASCHRIFT OP HET ARTIKEL MEASA

VAN Dr. ALB. C. KRUYT,

DOOR

N. ADRIANI.

Het woord *measa* is gevormd met 't voorvoegsel *me-* van den stam *asa*, die als verbaal woord «onheil brengen, onheil spellen» beduidt. Werkwoordsvormen van dezen stam geven de volgende voorbeelden: *ane mate kabosenja*, *ntje'emo naasa baela moana morapi*, *peasanja setoe* «als een hoofd sterft, dan is dat voorspeld door eene buffelkoe die een tweeling jongt, dat is het voorteken er van;» *popoko janto ma'ai powotoenja*, *taoe kalindja*² *naasa*, *ntje'e da mate* «de vogel *popoko janto* schreeuwt hard, hij voorspelt kwaad aan rondloopende menschen, die zullen dan sterven;» *ne'e ndaasa*, *da rongam mate* «laat er niets onheilbrengends tegen hem geschieden, dan zou hij spoedig sterven». In eenigszins verschoven beteekenis, wordt *asa* synoniem gebruikt met *koedja* (in andere talen *apa*); als woord van onbepaalde beteekenis, «wat?» kan *asa* dan staan in den zin van ons «iets,» ter vermijding van onheilspellende, dus onheilbrengende woorden, zooals in onze uitdrukking: «als er eens iets mocht gebeuren . . .» Voorbeelden daarvan zijn: *da noepo'asaka?* «wat zult ge er mee doen?» *da mowotoe*, *mo'asa?* «waarom te spreken?» *ndakeni*, *ndapo'asaka*, *aoe bare'e ndaaja* «om er wat mee te doen, zou men meenemen wat men niet gebruikt?»

Van het gebruik van *asa* als stamwoord is een voorbeeld: *asamo gaoenja pai kasangkomponja* «onheil is haar gedrag met haren broeder» (zij houdt het met haren broeder).

De beteekenis van 't voorvoegsel *me-* is in 't algemeen die van «zoeken te verkrijgen, uitgaan op, halen, aanbrengen». De vertaling «onheilbrengend» geeft dus zeer goed de beteekenis van *measa* weer. *Ane wawoe moana*, *saogoe wo'onja*, *aopo palenja*, *aopo witinja*, *radoea komponja*, *measa setoe*, *ndaso'oka wajaja*

maroso pai roka, ndaperatoebaka ri oroe oèè, boi mosoe djoe'a ntana «als eene zeug een jong werpt met één kop, vier voorpooten, vier achterpooten en twee rompen, dan is dat onheilbrengend, er worden met sterke banden steenen aan gebonden en men laat het zinken op den bodem van 't water, opdat niet weldra eene landplaag uitbreke;» *ne'e motoemangi, measa jakoe!* «huil niet, ik ben een gevaarlijk mensch» (bedreiging om een schreiend kind te doen bedaren).